

WYMAGANIA EDUKACYJNE – GEOGRAFIA– KLASA VIII

SEMESTR I				
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna <i>Uczeń spełnia wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny dopuszczającej oraz:</i>	Ocena dobra <i>Uczeń spełnia wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny dostatecznej oraz:</i>	Ocena bardzo dobra <i>Uczeń spełnia wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny dobrej oraz:</i>	Ocena celująca <i>Uczeń spełnia wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny bardzo dobrej oraz:</i>
DZIAŁ I: AZJA				
- wskazuje na mapie umowną granicę między Europą a Azją; - odczytuje z mapy współrzędne geograficzne skrajnych punktów Azji; - wymienia trzy rekordy geograficzne Azji; - wyjaśnia pojęcie <i>Pacyficzny Pierścień Ognia</i>; - wymienia typy klimatów występujących w Azji.	- opisuje położenie geograficzne Azji; - oblicza rozciągłość południkową Azji; - podaje główne cechy ukształtowania powierzchni Azji; - podaje przykłady geograficznych kontrastów Azji w odniesieniu - do: ukształtowania terenu, klimatu, wód powierzchniowych; - wymienia i wskazuje na mapie obszary aktywne i nieaktywne sejsmicznie; - wymienia czynniki decydujące o zróżnicowaniu klimatycznym Azji	- podaje konsekwencje dużej rozciągłości południkowej i równoleżnikowej Azji; - charakteryzuje klimat Azji; - wyjaśnia pojęcie <i>obszar bezodpływowy</i>, wskazuje przykłady takich obszarów na mapie Azji; - opisuje zjawiska zachodzące na granicy płyt tektonicznych.	- uzasadnia na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych, że Azja jest obszarem wielkich kontrastów geograficznych; - wyjaśnia, jak powstaje tsunami; - opisuje kontrasty roślinne; - opisuje związki między przebiegiem granic płyt litosfery a występowaniem rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami.	- charakteryzuje Azję jako kontynent kontrastów gospodarczych; - zaznacza na mapie konturowej wskazane obiekty geograficzne (elementy ukształtowania poziomego, ukształtowania powierzchni, wody powierzchniowe)..

• wyjaśnia pojęcia: <i>cyrkulacja powietrza, monsun</i>; • podaje, w jakim rytmie zmienia się kierunek monsunów; • wymienia cechy klimatu monsunowego; • wskazuje na mapie miejsca występowania klimatu monsunowego; • charakteryzuje ryż jako podstawę wyżywienia mieszkańców Azji Południowej i Południowo-Wschodniej.	• wyjaśnia różnice w wilgotności powietrza podczas monsunu letniego i zimowego; • podaje przykłady zastosowania ryżu w życiu codziennym mieszkańców Azji Południowej i Południowo-Wschodniej; • określa warunki uprawy ryżu; • wyjaśnia, na czym polega tarasowanie stoków.	• wyjaśnia mechanizm powstawania monsunu letniego i zimowego; • określa, czym jest kultura rolna, w szczególności: kultura ryżu; • podaje nazwy kilku państw, w których jest uprawiany ryż; • wskazuje na mapie obszary uprawy ryżu; • wymienia odmiany ryżu ze względu na sposób uprawy (ryż mokry, ryż suchy).	• wykazuje zależność między występowaniem klimatu monsunowego a terenami uprawy ryżu w Azji; • charakteryzuje aspekty kultury związanej z uprawą ryżu (kultura rolna, społeczna, kulinarna); • wymienia głównych producentów i eksporterów ryżu na świecie.	• wyjaśnia znaczenie monsunu letniego dla rolnictwa i mieszkańców Azji Południowej i Południowo-Wschodniej; • wyszukuje dane na temat plonów i zbiorów ryżu; • oblicza wartość plonów i zbiorów rolnych.
• określa położenie geograficzne Japonii; • podaje nazwy czterech największych wysp Japonii; • wymienia zagrożenia przyrodnicze Japonii; • wskazuje przyczyny sukcesu gospodarczego Japonii; • podaje przykłady produktów wytwarzanych w Japonii	• charakteryzuje warunki przyrodnicze Japonii (uksztaltowanie powierzchni, klimat); • podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu warunków naturalnych na rozwój gospodarczy Japonii; • wymienia cechy kultury Japonii.	• wyjaśnia, dlaczego w Japonii występują wulkany, trzęsienia ziemi i tsunami; • wymienia czynniki kształtujące klimat Japonii; • wymienia cechy gospodarki Japonii; • wymienia sposoby zapobiegania skutkom tajfunów, trzęsień ziemi i tsunami.	• opisuje konsekwencje położenia geograficznego Japonii; • wyjaśnia, dlaczego Japonia jest obecnie jedną z najpotężniejszych i najnowocześniejszych gospodarek świata.	• omawia założenia systemów religijno-filozoficznych występujących w Japonii; • opisuje warunki historyczne i kulturowe oraz określa ich wpływ na rozwój gospodarczy kraju.
• określa położenie geograficzne Chin; • podaje liczbę ludności w Chinach;	• analizuje wykresy demograficzne; • wymienia przyczyny nierównomiernego	• wymienia wybrane wydarzenia historyczne, które wpłynęły na gospodarkę i demografię	• wyjaśnia wpływ polityki jednego dziecka na strukturę płci i wieku ludności	• ocenia wpływ decyzji politycznych na demografię i gospodarkę Chin;

• wyjaśnia założenia polityki jednego dziecka; • wskazuje na mapie obszary o największej i najmniejszej gęstości zaludnienia w Chinach; • podaje przykłady produktów wytwarzanych w Chinach.	rozmieszczenia ludności w Chinach; • podaje cechy	Chin; • opisuje rozwój gospodarki Chin po II wojnie światowej; • wyjaśnia wpływ polityki jednego dziecka na zmiany współczynnika urodzeń w Chinach; • przedstawia kierunki rozwoju gospodarki Chin.	Chin; • analizuje zmiany wielkości zatrudnienia Chin według sektorów gospodarki na przestrzeni lat; • przedstawia kierunki rozwoju gospodarki Chin.	• na podstawie dostępnych źródeł (mapy, wykresy klimatyczne) charakteryzuje środowisko przyrodnicze Chin; • ocenia znaczenie Chin • w gospodarce światowej.
• określa położenie geograficzne Indii; • wymienia główne cechy środowiska przyrodniczego Indii; • podaje liczbę ludności Indii; • wyjaśnia pojęcie <i>kasta</i>	• charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Indii; • podaje cechy klimatu zwrotnikowego wilgotnego (monsunowego); • wymienia wybrane kontrasty społeczne w Indiach; • podaje przykłady problemów demograficznych i społecznych Indii	• przedstawia wpływ procesów geologicznych na ukształtowanie powierzchni Indii; • opisuje wpływ klimatu na rolnictwo w Indiach; • wyjaśnia, na czym polega system kastowy społeczeństwa w Indiach.	• przedstawia najważniejsze wydarzenia z historii Indii; • porównuje zmiany demograficzne Indii na przestrzeni lat; • wymienia podstawowe założenia hinduizmu.	• przedstawia Indie jako kraj kontrastów społecznych, ale i wielkich możliwości; • przedstawia propozycje działań mających na celu zniwelowanie różnic w poziomie życia ludności Indii.
• wyjaśnia pojęcie <i>Bliski Wschód</i>, określa jego granice, wskazuje ten region na mapie; • wymienia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu; • podaje przyczyny i konsekwencje konfliktów na Bliskim Wschodzie;	• wymienia cechy klimatu podzwrotnikowego suchego i zwrotnikowego suchego, wskazuje obszary ich występowania; • podaje	• wymienia państwa Bliskiego Wschodu, wskazuje je na mapie; • opisuje konflikt izraelsko- • -palestyński; • określa, czym jest tzw. Państwo Islamskie; • przedstawia sytuację uchodźców z krajów	• wymienia podstawowe założenia islamu, chrześcijaństwa i judaizmu; • wyjaśnia, w jaki sposób warunki przyrodnicze wpływają na militarne znaczenie wybranych	• opisuje sytuację kobiet w krajach Bliskiego Wschodu; • analizuje związek między konfliktami na Bliskim Wschodzie a kryzysem migracyjnym w Europie.

• wyjaśnia pojęcie <i>uchodźca</i>.	charakterystyczne cechy wód powierzchniowych regionu; • charakteryzuje ludność Bliskiego Wschodu; • wymienia tereny sporne na Bliskim Wschodzie.	Bliskiego Wschodu; • wyjaśnia pojęcie <i>arabska wiosna</i>.	części Bliskiego Wschodu; • na podstawie dostępnych źródeł omawia konflikty na Bliskim Wschodzie; • omawia sytuację Kurdów.	
• podaje, do jakiej grupy surowców należy ropa naftowa, wymienia przykłady zastosowań tego surowca; • określa położenie geograficzne Zatoki Perskiej; • podaje przykłady inwestycji dzięki dochodom ze sprzedaży ropy naftowej.	• wymienia obszary występowania ropy naftowej na Bliskim Wschodzie i państwa o największych zasobach tego surowca na świecie; • podaje przykłady wskaźników służących do porównania rozwoju gospodarczego i społecznego państw	• podaje nazwy państw leżących w rejonie Zatoki Perskiej, określa ich położenie na mapie; • wymienia państwa o największym wydobywaniu ropy naftowej na świecie; • omawia rolę OPEC, wymienia przykłady państw wchodzących w skład tej organizacji.	• charakteryzuje Arabię Saudyjską jako przykład naftowego giganta; • podaje kryteria potrzebne do wyliczenia wskaźnika HDI; • wyjaśnia pojęcie <i>embargo</i>; • porównuje poziom gospodarczy i poziom życia ludności wybranych krajów Bliskiego Wschodu.	• na podstawie mapy wskaźnika HDI na świecie charakteryzuje poziom rozwoju ludności w wybranych państwach; • przedstawia propozycje działań pozwalających utrzymać wysoki poziom rozwoju gospodarczego państwom wydobywającym ropę naftową po jej wyczerpaniu.
SEMESTR II				
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna <i>Uczeń spełnia wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny dopuszczającej oraz:</i>	Ocena dobra <i>Uczeń spełnia wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny dostatecznej oraz:</i>	Ocena bardzo dobra <i>Uczeń spełnia wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny dobrej oraz:</i>	Ocena celująca <i>Uczeń spełnia wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny bardzo dobrej oraz:</i>
DZIAŁ II: AFRYKA				

• określa położenie geograficzne Afryki; • wymienia nazwę najwyższego szczytu tego kontynentu, podaje przykłady rzek i jezior Afryki; • wyjaśnia pojęcia: <i>pasat</i>, <i>deszcz zenitalny</i>; • wymienia typy klimatów występujących w Afryce, wskazuje na mapie miejsca ich występowania; • podaje czynniki kształtujące klimat Afryki.	• charakteryzuje linię brzegową Afryki; • wymienia cechy ukształtowania powierzchni tego kontynentu; • charakteryzuje czynniki kształtujące klimat Afryki; • oblicza wartość temperatury na określonej wysokości.	• wyjaśnia mechanizm powstawania pasatów; • na podstawie klimatogramów opisuje klimat Afryki; • omawia rozkład wyżów i niżów barycznych w strefie międzyzwrotnikowej; • charakteryzuje środowisko przyrodnicze Afryki.	• przedstawia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej; • omawia wpływ prądów morskich na klimat Afryki; • wyjaśnia, jak powstały Wielkie Rowy Afrykańskie.	• wykazuje zależność między cyrkulacją powietrza a wielkością opadów w Afryce; • zaznacza na mapie konturowej wskazane obiekty geograficzne (oceany, morza, zatoki, wyspy, półwyspy, krainy geograficzne, rzeki, jeziora Afryki).
• wymienia strefy klimatyczno-roślinno-glebowe Afryki, wskazuje na mapie miejsca ich występowania; • wyjaśnia, dlaczego Afryka jest kontynentem o wyraźnej strefowości klimatyczno-roślinno-glebowej; • wyjaśnia pojęcia: <i>wilgotny las równikowy</i>, <i>sawanna</i>, <i>pustynia</i>, <i>makia</i>, <i>rzeka okresowa</i>, <i>rzeka epizodyczna</i>.	• opisuje klimat stref klimatycznych Afryki na podstawie klimatogramów; • wymienia strefy roślinne Afryki; • podaje typy gleb występujących w Afryce; • wymienia czynniki astrefowe wpływające na zróżnicowanie krajobrazów Afryki.	• opisuje strefy klimatyczno-roślinno-glebowe Afryki; • wskazuje obszary z dostatecznymi oraz bardzo dużymi sumami opadów atmosferycznych, a także obszary suche; • charakteryzuje wody powierzchniowe Afryki.	• analizuje mapy klimatyczne, glebowe i roślinne Afryki; • podaje przykłady astrefowości klimatyczno-roślinno-glebowej; • wyjaśnia pojęcie: <i>las namorzynowy</i>	• wykazuje związek między klimatem, roślinnością a glebami i omawia ich wpływ na kształtowanie krajobrazu; • wskazuje, jaki wpływ na rozwój rolnictwa ma wielkość opadów atmosferycznych w różnych regionach Afryki.
• wyjaśnia pojęcia: <i>kolonializm</i>, <i>pustynnienie</i>; • wymienia czynniki utrudniające rozwój gospodarczy państw Afryki; • podaje przykłady roślin uprawianych w Afryce.	• wymienia czynniki decydujące o rozwoju rolnictwa Afryki; • wymienia skutki gospodarki rolnej; • podaje przyczyny	• charakteryzuje warunki naturalne i formy gospodarowania w strefie Sahelu; • wyjaśnia pojęcie <i>degradacja gleby</i> i tłumaczy, na czym polega ten proces;	• na podstawie map lub innych źródeł porównuje warunki przyrodnicze strefy Sahelu z innym wybranym obszarem Afryki;	• omawia wpływ kolonializmu na sytuację gospodarczą i społeczną państw Afryki; • wyjaśnia, dlaczego Afryka jest kontynentem bardzo

	pustynnienia Sahelu, wskazuje ten region na mapie; wymienia cechy rolnictwa tradycyjnego.	przedstawia działania służące rozwojowi nowoczesnego rolnictwa w Afryce.	przedstawia możliwe działania na rzecz zatrzymania i odwrócenia procesu pustynnienia w strefie Sahelu.	różnorodnym pod względem przyrodniczym, kulturowym i gospodarczym; wymienia przykłady działań, które mogą służyć rozwojowi rolnictwa w Afryce.
- opisuje położenie geograficzne Etiopii lub innego państwa; - wyjaśnia pojęcia: <i>głód, głód utajony, niedożywienie</i>; - wymienia przyczyny głodu w Afryce; - wymienia skutki głodu.	- na podstawie mapy wymienia państwa Afryki cechujące się wysokim wskaźnikiem głodu; - wymienia naturalne i społeczno-gospodarcze przyczyny głodu w Etiopii lub w innym państwie afrykańskim.	- podaje przykłady działań mających na celu likwidowanie przyczyn głodu w Afryce; - wyjaśnia, czym zajmuje się FAO	- wyjaśnia, dlaczego materialna pomoc humanitarna jest nieefektywna; - omawia rolę misji w rozwiązywaniu problemu głodu w Afryce.	wykazuje zależność między warunkami przyrodniczymi a występowaniem głodu w innych niż Etiopia krajach Afryki.
- opisuje położenie geograficzne Kenii lub innego kraju z dobrze rozwiniętą turystyką; - wyjaśnia, dlaczego w Kenii lub w wybranym innym państwie rozwinęła się turystyka; - wymienia czynniki utrudniające rozwój turystyki w wybranym państwie.	- określa, w której strefie klimatycznej i krajobrazowej znajduje się Kenia lub inne państwo z dobrze rozwiniętą turystyką; - charakteryzuje walory przyrodnicze i kulturowe tego państwa; - wyjaśnia pojęcia: <i>turystyka masowa, turystyka zrównoważona</i>.	- charakteryzuje klimat Kenii lub innego wybranego państwa afrykańskiego z dobrze rozwiniętą turystyką; - podaje przykłady parków narodowych i ich atrakcji w omawianym państwie; - wymienia działania podejmowane na rzecz rozwoju turystyki w Kenii lub innym omawianym państwie afrykańskim.	- analizuje ruch turystyczny w Kenii lub wybranym państwie na podstawie danych statystycznych; - przedstawia korzyści i zagrożenia związane z rozwojem turystyki.	- wyjaśnia, jakie znaczenie dla wzrostu gospodarczego Kenii lub innego państwa afrykańskiego ma rozwój turystyki; - proponuje miejsca w omawianym państwie, w których warto spędzić wakacje.

• na podstawie map podaje przykłady państw o najniższej i najwyższej wartości PKB na osobę oraz najwyższym i najniższym wskaźniku HDI; • wymienia przyczyny zróżnicowania gospodarczego krajów Afryki; • na podstawie map wymienia główne cechy gospodarki wybranych państw afrykańskich.	• podaje przyczyny niskiej efektywności rolnictwa w wielu krajach Afryki; • wymienia cechy poszczególnych sektorów gospodarki wybranych państw Afryki; • podaje dziedziny gospodarki, które współcześnie intensywnie rozwijają się w państwach Afryki.	• wymienia czynniki sprzyjające rozwojowi gospodarki w państwach afrykańskich; • wymienia czynniki hamujące wzrost gospodarczy; • podaje przykłady produktów rolnych i głównych producentów wybranych towarów wśród państw afrykańskich; • na podstawie danych określa, jaką część afrykańskich towarów eksportowanych i importowanych stanowią towary przetworzone, a jaką – nieprzetworzone.	• na podstawie map i innych źródeł wiedzy charakteryzuje gospodarki wybranych państw Afryki i porównuje je między sobą; • porównuje wartość PKB na osobę i wskaźniki HDI państw Afryki z innymi państwami świata; • wyjaśnia, dlaczego oparcie gospodarki na eksporcie nieprzetworzonych surowców mineralnych wpływa niekorzystnie na rozwój państwa.	• ocenia rolę poszczególnych sektorów gospodarki w rozwoju RPA, Czadu, Kenii, Nigerii i innych państw Afryki; • wymienia organizacje zrzeszające kraje afrykańskie, podaje zakres ich działalności.
DZIAŁ III: AMERYKA				
• wyjaśnia pojęcia: <i>Ameryka, Nowy Świat, Ameryka Środkowa, rozciągłość południkowa, pampa, preria</i>; • wymienia nazwy mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową; • wymienia na podstawie mapy nazwy geograficzne skrajnych punktów Ameryki; • podaje główne cechy ukształtowania powierzchni	• przedstawia podział Ameryki i wskazuje wymienione regiony na mapie; • opisuje położenie geograficzne Ameryki; • wskazuje na mapie skrajne punkty Ameryki i określa ich współrzędne geograficzne; • wymienia skutki dużej	• oblicza rozciągłość południkową Ameryki w stopniach i w kilometrach; • charakteryzuje środowisko przyrodnicze Ameryki (uksztaltowanie powierzchni, wody, roślinność); • wskazuje na mapie charakterystyczne dla Ameryki Północnej i Ameryki Południowej	• wyjaśnia zależność między przebiegiem granic płyt tektonicznych a ukształtowaniem powierzchni Ameryki oraz występowaniem wulkanów i trzęsień ziemi; • analizuje, jak układ głównych krain geograficznych	• analizuje zależność między rozciągłością południkową i ukształtowaniem powierzchni a wybranymi elementami środowiska przyrodniczego Ameryki; • zaznacza na mapie konturowej charakterystyczne dla Ameryki Północnej i

Ameryki; • podaje nazwy najwyższych szczytów, najdłuższych rzek, największych jezior Ameryki	rozszerzenia południkowej Ameryki; • wyjaśnia, na czym polega południkowy układ rzeźby Ameryki; • wskazuje na mapie Ameryki miejsca aktywne sejsmicznie.	rzeki, jeziora, góry, wyżyny, niziny, depresje i pustynie; • opisuje układ głównych krain geograficznych.	wpływa na klimat, w tym opisuje, na czym polega rola gór jako bariery uniemożliwiającej swobodny przepływ mas powietrza; • porównuje środowisko przyrodnicze Ameryki Północnej i Ameryki Południowej.	Ameryki Południowej obiekty geograficzne (góry, wyżyny, niziny, depresje, pustynie, rzeki, jeziora).
• wyjaśnia pojęcia: <i>tornado</i>, <i>cyklon tropikalny</i>; • wymienia czynniki kształtujące klimat Ameryki; • odczytuje dane z wykresów klimatycznych; • podaje przykłady prądów morskich opływających wybrzeża Ameryki; • wskazuje na mapie regiony występowania tornad i cyklonów tropikalnych.	• charakteryzuje klimat Amazonii na podstawie wykresu klimatycznego; • omawia cechy środowiska lasów równikowych, w tym faunę i florę; • wymienia zasoby przyrodnicze Amazonii; • omawia gospodarcze wykorzystanie Amazonii; • wymienia problemy rdzennej ludności Amazonii; • wymienia i omawia skutki wylesiania Amazonii.	• opisuje cechy środowiska przyrodniczego Amazonii; • przedstawia dowody olbrzymiej bioróżnorodności lasów Amazonii; • omawia ekologiczne skutki wylesiania Amazonii; • podaje przykłady działań zapewniających zrównoważone wykorzystanie gospodarcze Amazonii.	• podaje dowody na wyjątkowość świata przyrody Amazonii; • przedstawia zestawienie zysków i strat (bilans) gospodarczego wykorzystania Amazonii.	• omawia działania mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii; • przedstawia własne propozycje działań służących poprawie warunków życia rdzennej ludności.
• wyjaśnia pojęcia: <i>asymilacja</i>, <i>urbanizacja</i>, <i>megalopolis</i>, <i>slumsy</i>, <i>fawela</i>;	• wymienia kierunki napływu ludności na teren Ameryki;	• opisuje proces zasiedlania Ameryki; • charakteryzuje warunki	• opisuje sytuację rdzennej ludności, wskazuje jej udział we	• charakteryzuje kultury prekolumbijskie; • proponuje własne

• podaje przykłady współczesnych problemów rdzennych społeczności Ameryki; • wymienia cechy megalopolis na przykładzie megalopolis BosWash; • podaje przykłady wielkich miast Ameryki, wskazuje je na mapie; • wymienia przyczyny powstawania slumsów (faweli).	• wyjaśnia pojęcie <i>urbanizacja</i>; • wyjaśnia, czym jest wskaźnik urbanizacji; • przedstawia proces powstawania megalopolis; • opisuje warunki życia w faweli.	życia rdzennej ludności Ameryki przed przybyciem Europejczyków i w trakcie kolonizacji; • podaje różnice między aglomeracją a megalopolis.	współczesnych społeczeństwach Ameryki, wymienia jej problemy; • wymienia przykłady działań mających na celu pielęgnowanie tradycji i kultury ludów pierwotnych w Ameryce; • wyjaśnia, czym jest <i>Deklaracja praw ludów tubylczych ONZ</i>.	rozwiązania służące poprawie sytuacji ludności mieszkającej w slumsach; • przedstawia swoje propozycje działań mających poprawić sytuację rdzennej ludności Ameryki.
• wyjaśnia pojęcie: <i>PKB, PKB per capita (PKB na osobę)</i>; • korzysta z danych statystycznych, wskazuje w nich pozycję Stanów Zjednoczonych na świecie; • wymienia przyczyny sukcesu gospodarczego Stanów Zjednoczonych.	• podaje argumenty potwierdzające fakt, że gospodarka Stanów Zjednoczonych należy do największych na świecie; • wymienia cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych; • wyjaśnia pojęcie <i>gospodarstwo towarowe</i>.	• charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych; • dzieli źródła sukcesu gospodarczego Stanów Zjednoczonych na przyrodnicze i pozaprzyrodnicze oraz je charakteryzuje.	• opisuje gospodarkę Stanów Zjednoczonych; • wyjaśnia pojęcia: <i>liberalizm gospodarczy, rośliny modyfikowane genetycznie</i>.	• ocenia rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej na podstawie analizy danych statystycznych.
• wyjaśnia pojęcia: <i>technopolia, przemysł high-tech</i>; • określa położenie geograficzne Doliny Krzemowej; • podaje czynniki rozwoju technopolii; • wymienia towary lub usługi, które powstały w Dolinie Krzemowej.	• wyjaśnia pojęcia: <i>gospodarka oparta na wiedzy (GOW), park naukowo-technologiczny, przedsiębiorstwo start-up</i>; • wymienia czynniki, które umożliwiły	• przedstawia proces rozwoju Doliny Krzemowej; • podaje przykłady przedsiębiorstw z Doliny Krzemowej.	• opisuje etapy funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorstw w technopolii; • podaje przykłady wpływu technopolii na gospodarkę i życie ludności.	• ocenia wpływ przemysłu nowoczesnych technologii na rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych; • ocenia możliwość powstania technopolii w Polsce.

	rozwój Doliny Krzemowej.			
DZIAŁ IV: AUSTRALIA I OCEANIA, OBSZARY OKOŁOBIEGUNOWE				
• określa położenie geograficzne Australii i Oceanii; • wymienia nazwy: najwyższego szczytu, najdłuższej rzeki, największego jeziora Australii wraz z Oceanią; • wymienia nazwy: najwyższego szczytu najdłuższej rzeki, największego jeziora Australii; • odczytuje dane z wykresów klimatycznych; • wyjaśnia pojęcia: <i>rzeka epizodyczna, studnia artezyjska, endemit, basen artezyjski</i>.	• charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Australii; • wymienia pustynie Australii i wskazuje je na mapie; • wymienia strefy klimatyczne w Australii; • charakteryzuje wody powierzchniowe Australii; • podaje przykłady endemitów w Australii; • wyjaśnia, jak powstała Wielka Rafa Koralowa, wskazuje ją na mapie.	• omawia podział Oceanii; • wyjaśnia, w jaki sposób powstają wyspy; • charakteryzuje klimat Australii na podstawie wykresów klimatycznych; • omawia zasoby wód artezyjskich i rolę w gospodarce Australii; • wyjaśnia, jak pozyskuje się wodę ze studni artezyjskiej.	• wymienia czynniki kształtujące klimat Australii, omawia ich wpływ na klimat; • podaje cechy, które odróżniają Australię od innych kontynentów; • wyjaśnia przyczyny różnic między sumami opadów na wschodnim i zachodnim wybrzeżu Australii.	• wyjaśnia, jak powstają atol i laguna; • omawia wpływ klimatu na zasoby wodne Australii.
• wymienia największe miasta Australii i wskazuje je na mapie; • pokazuje na mapie miejsca o małej i dużej gęstości zaludnienia; • podaje główne cechy gospodarki Australii; • wymienia zagrożenia dla środowiska przyrodniczego Australii.	• przedstawia proces zasiedlania Australii; • opisuje ludność Australii; • przedstawia strukturę użytkowania ziemi; • wymienia cechy rolnictwa oraz wymienia cechy przemysłu Australii.	• omawia sytuację Aborygenów przed przybyciem Europejczyków i w trakcie kolonizacji; • omawia uwarunkowania przyrodnicze rozwoju rolnictwa; • podaje zasoby mineralne Australii; • omawia rolę usług w gospodarce Australii.	• omawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności; • na podstawie map tematycznych charakteryzuje gospodarkę Australii; • omawia handel zagraniczny Australii.	• wykazuje związek pomiędzy warunkami naturalnymi a rozmieszczeniem ludności; • wykazuje związek między warunkami przyrodniczymi a gospodarką Australii.
• wyjaśnia pojęcia: <i>Arktyka</i>,	• wyznacza na mapie	• wyjaśnia przyczyny	• porównuje cechy	• wyjaśnia zależność

<i>Antarktyka, lądolód, nunatak;</i> • określa położenie geograficzne Arktyki, Antarktydy i Antarktyki; • wymienia główne cechy środowiska przyrodniczego Arktyki i Antarktyki; • podaje przykłady roślin i zwierząt Arktyki i Antarktyki.	granice Arktyki, Antarktydy i Antarktyki; • opisuje krajobraz Arktyki i Antarktydy; • na podstawie klimatogramów opisuje klimat Arktyki i Antarktyki.	występowania specyficznych warunków środowiska przyrodniczego na obszarach okołobiegunowych; • podaje status międzynarodowy Antarktydy określony w Układzie Antarktycznym; • wymienia rdzennych mieszkańców Arktyki.	środowiska przyrodniczego Arktyki i Antarktyki; • wyjaśnia przyczyny występowania specyficznych warunków środowiska przyrodniczego na obszarach okołobiegunowych.	między wysokością górowania Słońca nad widnokresem a długością trwania dnia • i nocy na obszarach okołobiegunowych; • przedstawia historię odkryć polarnych.
• podaje przyczyny zainteresowania człowieka obszarami polarnymi; • opisuje warunki życia w Arktyce lub Antarktyce.	• wymienia rodzaje badań prowadzonych w stacjach polarnych; • wskazuje cele współczesnych badań w Arktyce i Antarktyce; • wyszukuje w internecie nazwiska Polaków badających obszary polarne, zwłaszcza w kontekście zmian klimatu.	• omawia uwarunkowania prawne dotyczące prowadzenia badań naukowych w Arktyce i Antarktyce; • wyszukuje dane na temat zmian klimatycznych skutkujących zmianą zlodzenia w obszarach polarnych.	• wymienia cele badań aktualnie prowadzonych w wybranych obszarach polarnych; • opisuje osiągnięcia Polaków w badaniach obszarów polarnych; • porównuje warunki życia w Arktyce i Antarktyce.	• wykazuje konieczność prowadzenia badań w obszarach polarnych; • prezentuje samodzielnie zebrane dane, które świadczą o tym, że środowisko obszarów okołobiegunowych jest wrażliwe na zmiany klimatu; • ocenia znaczenie badań polarnych dla gospodarki i nauki

Wymagania edukacyjne są dostosowane do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

1. Program nauczania: Geografia. Szkoła podstawowa, klasy 5-8.
Autorzy: Arkadiusz Głowacz, Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz
2. Podstawa programowa z przedmiotu *geografia* dla szkoły *podstawowej* w klasach IV-VIII.
3. Statut Szkoły Podstawowej nr 323 im. Polskich Olimpijczyków w Warszawie.